

mladší a s kratší pracovní zkušeností v dané škole. O změně školy častěji uvažují učitelé, kteří vyučují třídy s vyšším podílem znevýhodněných žáků, žáků s horšími studijními výsledky a žáků s problémovým chováním.

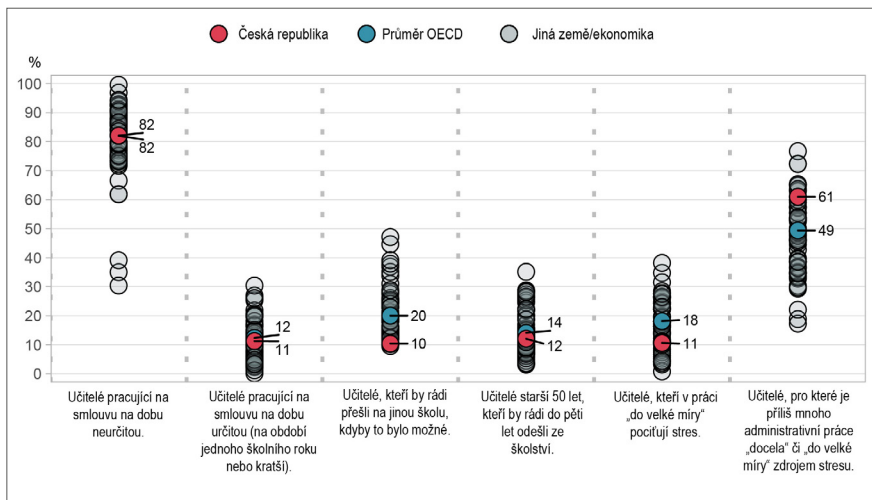
Odchod učitelů z profese je dalším faktorem spojeným s mobilitou učitelů. Může ovlivnit výsledky žáků negativním dopadem na školní klima a implementaci kurikula. Může také představovat značné finanční náklady pro vzdělávací systém, neboť vede k potřebě nahradit kvalifikované učitele v dotčených školách. Jako zástupný indikátor pro riziko odchodu učitelů z profese užívá TALIS učitelé uváděné záměry setrvat v učitelství profesí. V České republice uvádí **24 % učitelů**, že by chtěli opustit profesi učitele v následujících pěti letech (průměr OECD 25 %). Dále **12 % českých učitelů** ve věku **do 50 let by chtělo v následujících pěti letech přestat vyučovat**, což je o něco méně, než činí průměr OECD (14 %).

Spokojenost učitelů v zaměstnání a jejich ochota setrvat v profesi souvisí s mírou pocívaného stresu. Stresující prostředí a situace mohou ovlivnit nejen práci a motivaci učitelů a ředitelů, ale také výsledky žáků. V České republice **11 % učitelů pociťuje v práci do značné míry stres, což je méně, než činí průměr OECD (18 %)**.

Pro téměř polovinu učitelů v zemích a ekonomikách zapojených do šetření TALIS je **zdrojem stresu příliš mnoho administrativní práce**. Čeští učitelé a ředitelé uvádějí jako tři nejčastější zdroje stresu: **příliš mnoho administrativní práce, vycházení vstříc měnícím se požadavkům správních orgánů a zodpovědnost za výsledky žáků**.

V zemích a ekonomikách TALIS byla u učitelů, kteří ve své práci do značné míry zažívají stres, zjištěna dvakrát vyšší pravděpodobnost, že opustí profesi učitele, než u jejich kolegů, kteří pociťují stres v nižší míře

Graf 1 | Pracovní podmínky, mobilita a riziko odchodu učitelů z profese

Zdroj: OECD, TALIS 2018 Databáze, Tabulky II.3.1, II.2.16, II.2.63, II.2.36, a II.2.43.

(v České republice je tato pravděpodobnost dvakrát až třikrát vyšší).

Podpora profesní autonomie a spolupráce

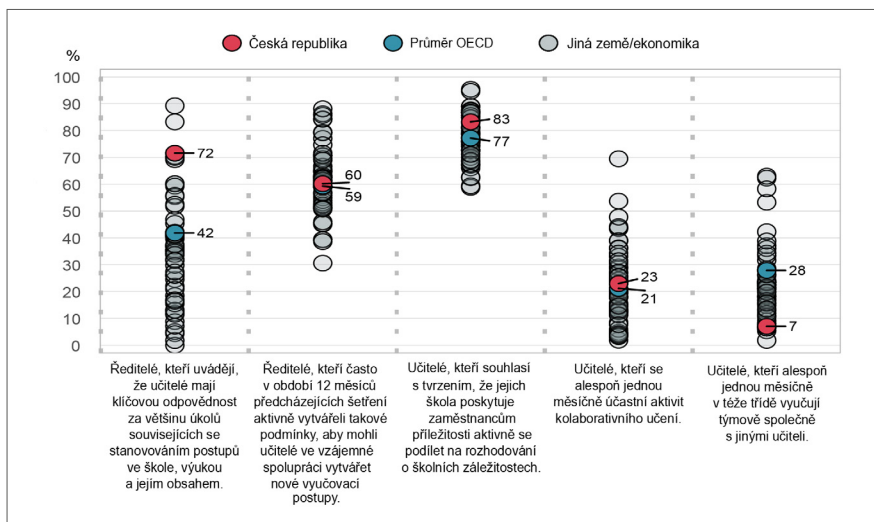
Profesní spolupráce se může stát stabilním základem pro rozvoj inovativních a efektivních vyučovacích postupů. V průměru napříč zeměmi OECD bylo zjištěno, že učitelé, kteří se účastní kolaborativních aktivit zahrnujících vyšší míru vzájemného propojení učitelů, častěji využívají efektivnější vyučovací postupy. Mezi ně patří například skupinová práce žáků. Profesní spolupráce není nicméně v zemích a ekonomikách zapojených do TALIS příliš častým jevem. V České republice uvádí **účast na společném profesním učení alespoň jednou měsíčně 23 % učitelů** (průměr OECD 21 %) a **7 % učitelů se alespoň jednou měsíčně zapojuje do týmové výuky** (průměr OECD 28 %).

Inovace ve škole vyžadují podporu kolegů a vedení ze strany ředitele. V České republice uvádí 87 % učitelů, že pracují v kolaborativním školním prostředí charakterizovaném vzájemnou podporou (průměr OECD 81 %). Kromě toho 60 % českých ředitelů uvádí, že přijímá opatření na podporu spolupráce mezi učiteli při rozvoji nových vyučovacích postupů, což se statisticky významně neliší od průměru OECD (59 %).

K rozvoji **kolaborativního školního prostředí** může přispět vedení školy. **83 % českých učitelů** souhlasí s tvrzením, že jejich škola poskytuje zaměstnancům příležitost aktivně se podílet na rozhodování o školních záležitostech.

Učitelé, kteří se alespoň jednou měsíčně účastní aktivit kolaborativního učení.

Graf 2 | Autonomie, kolegalita a spolupráce

Zdroj: OECD, TALIS 2018 Databáze, Tabulky II.5.31, II.5.32, II.5.12, II.4.24 a II.4.1.